

KÖZVÉLEMÉNY

H É T F Ő I U J S Á G.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
ROSTKOWICZ ARTHUR.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Horváth Mihály utca 7. az
Hirdetések árszabály szerint.

Rendőrségünk sajtópörei.

Rövid idő alatt a második sajtópört kénytelen indítani a szegedi rendőrség. Pár hónappal előbb a mi lapunk, most pedig a „Hazánk“ című fővárosi lap ellen indít sajtópört. De úgy lehet, hogy a közel jövőben még több, más újság is részesül ebben a szerencsében.

Heteken keresztül támadta a „Hazánk“ a mi hatóságunkat, de különösen a rendőrség ellen kelt ki erélyesen. Ez nem is új dolog. Pár év előtt még a kormány félhivatalos lapja, a „Magyar Nemzet“ is megcselekedte ugyanezt. Akkor is a piaczi és a közerkölcsi züllött állapotok képezték a támadás alapját.

Nem is lehet ezt rossz néven venni. Kar is úgy berzenkedni miatta a szegedi lapoknak. Szeged dolgai az ország elé tartoznak. A mi bajaink orvoslása nem helyi érdek csupán. A szegedi sajtónak nincs kiváltsága, a fővárosi lapok is jogosan foglalkoznak romlott közéletünk ostromozásával, hiszen „anyag“ van rá bőven. Szép dolog a város jó hírnevét védelmezni, de ez a hatóság kötelessége. Ha bűnös mulasztások és visszaélések történnek, azokat meg kell torolni és nem agyonhallgani. Akkor a város jóhírnevét nem fognak csorbát ejteni hírlapi támadások.

Az a sajtópör, a melyet a város köztörvényhatósági bizottságának utasítására kénytelen-kelletlen köteles megindítani a „Hazánk“ ellen a rendőrség, az egész ország előtt föl fogja tártani a mi elszomorító közviszonyainkat. A következménye ennek beláthatatlan. Kétségtelen azonban, hogy úgy az ország, mint az illetékes kormánykörök figyelmét föl fogja kelteni az a sajtópör, amelyből aligha kerül ki tisztán a rendőrség, mert a „Hazánk“ cikkírójának alighanem bizonyítékai lesznek, mert azt föltételezni sem lehet, hogy vaktában vádaskodott volna.

Már az is furcsa dolog, hogy a rendőrség nem a saját jészántából kereste a megtorlást, illetőleg az elégtételt. Szinte úgy tetszik, mintha nem is indított volna sajtópört, ha a törvényhatósági bizottság nem kényszeríti rá. Ez a föltevésünk nem is helytelen, mert hiszen a tisztelt rendőrség nem indított sajtópört néhány év előtt a „Magyarország“ ellen sem, pedig annak nyílt-tér rovatában ugyancsak goromba igazságokat hangoztattak, sőt Szűcs József rendőralkapitány hivatali eljárása és magán dolgai ellen olyan hangon keltek ki, hogy ahoz képest a „Hazánk“ legutóbbi cikkének hangja ártatlan

enyelgés csupán. Igaz, hogy olyan „tesék-lássék“ fegyelmi vizsgálat lett akkor a cikk következménye, de hát az is elintéződött valahogy.

Itt nem pusztá vádakról van szó, hanem olyan dolgokról, melyek átmentek már a köztudatba és hiába tisztázódtak a „hivatalos“ eljárás során a vádak, a köztudatot kiirtani nem lehet többé. Ennek a köztudatnak az alapja nem mende-monda, csacska szóbeszéd vagy pletyka, hiszen akkor közmeggyőződésé nem válhatott volna.

Hogy ez így van és így maradhat, annak oka a hivatalos elnézés és szemhuntyáson kívül a szegedi sajtó is, mely nem ostromozta elég erélyesen züllött közállapotainkat, sőt segített agyonhallgatni mindezeket. De hát hiába. A bűnt, akár-hogy takargatják, a tyúk is kikaparja.

Súlyos felelősség terheli a főispánt is, aki eltúrte éveken át, hogy köztudattá váljanak olyan dolgok, amelyek az egész rendőrség intézményére árnyat vehetnek és a legkevésbé se bizalom keltők. Mi lesz akkor, ha a sajtópörök végtárgyalásán olyan vádak bizonyulnak be valósnak, amelyeket fegyelmi uton tisztáztak?

Az asszonyi szabadosság.

Irta: Honvéd Atilla.

Egyik botrány a másik után kerül a nyilvánosság elé. Szinte csömörlésig van már vele a jobbérzésű ember. Minden héten akad hercegnő, fejedelemnő, akinek szerelmi kalandjai megbotránkoztatják az erkölcsös élet tekintetében a felső tízezer fölött magasan álló polgárságot.

Nem is hat már az újdonság ingerével az efajta botrány. Egész trmészetesnek találja az ember. Sőt lassankint egészen atmegy a köztudatba, hogy ez így szokott lenni. A koronák fényét pedig ez a köztudat teljesen el fogja homályosítani. Az asszonyi szeszély és szerethetési szabadosság fogja nevelésessé tenni az isten kegyelméből való tenségessegeket.

Talán nincs is karára az emberiségnek ez. Az Elvira hercegisasszony festője, a Chimay hercegnő Rigó Jancsi cigánya, a szász trónörökösödő udvari nyelvmestere, a meklenburgi özvegy hercegasszony udvari borbélyja a kézzelfogható bizonyítékai annak, hogy a nemi életben a cím, rang, vagyon nem választja el a szerelmes párokat.

Az asszonyok a régi világban sem voltak különbek és a fejem merném fölteni rá, hogy sok büszke fenséges és főnemes család ereiben kering ajtonálló szolgálók és deli kocsisok és egyéb alsórendű lenyek vére. A szarvak sohasem voltak ismeretlenek a fejedelmi udvarokban, sőt a koronák viselői előtt sem. A nagy Napoleon sem kerülte el. A koronái mellett elvisele az agancsokat is.

Persze, a régi világban nem került minden a nyilvánosságra, sőt az is hallgatott, aki tudott róla. Régentén ugyanis könnyen megeshetett,

hogy a pletykahordónak a lábai elé tették a fejét. Ez pedig sohasem volt kellemes mulatság, mert a világ teremtése óta mindig a nyakukon szerették viselni a fejüket az emberek.

Ezek az újabb botrányok azonban figyelemre méltók. Nem azért ugyan, mert fenséges asszonyok követik el közönséges latrokkal, de mert családanyák a szereplői. A szász trónörökösödőnek öt apró gyermeke volt, sőt a hatodikát a szive alatt hordozta, amikor a nyelvmesterrel paráználkodni kezdett. A meklenburgi hercegnőnek pedig uralkodó fia, nagy lányai voltak, amikor a fia udvari borbélyával összeszűrte a levet, sőt állítólag következményei is lesznek a dolognak, mert a fenséges fejedelmi házba becsöppen a kis kakukfiók, aki féltésvére az uralkodónak, ha borbélyszar-mazas is.

Képzhetni a fenséges körök megbotránkozását! Hogy gyűlölik, hogy megvetik a kis kakukfiókat, aki pedig nem tehet róla, hogy az apja csak a fenséges fejedelm koszvakarója volt. De ez még nem bizonyos. Az orvosi tudomány talán még segíthet a bajon, aminthogy igen gyakorta segített is. Ezt mi köznyelven magzatelhajtásnak minősítjük, ha a szegény cselédleány követi el, de ha a fejedelmi hölgyön esik meg, az nem bűn, hanem magasabb érdek.

Ezek a fejedelmi családi botrányok azonban nagyon veszedelmesek, mert az alsóbb néprétegeknek rossz példát nyújtanak. A mi társadalmunkban nagyon is kinyílt a fehérszeme, a nő pedig mindig kész a botlásra, a szabadosságra, hiszen előtte az a boldogság, az üdvözülés.

Az asszonyi szabadosság végzetlenül veszedelmes, mert a végromlásba vezet. Nagy és hatalmas nemzeteket tett már tönkre a női szabadosság. A felvilágosultság, a műveltség terjedése pedig éppen nem akadályozza meg, sőt elősegíti e szabados gondolkozást, amelynek következménye aztán az, hogy a nő habozás és lelkiismeret-furdalás nélkül követi hajlamait és állati érzékiséggel veti magát a legelső jöttment karjaiba, aki vágyat tud ébreszteni benne.

Az ilyen dologról érdemes elmélkedni és ha jól fontolóra vesszük a kérdést, okvetlenül felmerül a kétség, hogy mi a jobb: a női szabadosság vagy a női rabszolgaság? Az én szerény nézetem szerint nem ostoba emberek a mohamedánok, akik viziló-korbáccsal verik ki az asszonyaiból a parázna hajlamokat. Az igazságot azonban a középuton kell keresni, mert a szélsőségek sohasem vezetnek jóra.

Ki lesz az új főkertész?

Előre megjósoltuk, hogy a főkertészi állás betöltésénél készül valami. Ugy látszik, a mi jóslatunk be is fog teljesülni. Az előjelek legalább arra vallanak. A közkertészeti bizottság ugyanis nagyobb hatáskört javasol biztosítani a főkertésznek és nagyobb fizetést.

Igazán furcsa dolog ez. Se a nagyobb hatáskört, se a nagyobb fizetést nem kérte senki és mégis a közkertészeti bizottság áll elő vele. Ennek a hátterében kell lenni valakinek, aki csupán ilyen föltételek mellett volna hajlandó elvállalni a főkertészi állást. Ez a valaki pedig nem a mostani helyettes főkertész, mert

Ferencz József keserűvíz az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

ő nem kérte se a hatásköre kiterjesztését, se fizetésemelést, hanem más valaki, akinek a kedvéért mindez történni fog.

Nem hallottunk még felőle, de sejtjük, atyafi vagy valami pártfogolt lehet az illető. No de majd megtudjuk, ha a pályázatot kiírják. A föl-tételek közt alighanem lesz olyan pont is, amely-ből következtethetni is lehet.

Nem tudjuk, hogy a főispánnak mi a véle-ménye. Annyit azonban ki kell jelentenünk, hogy a régebben alkalmazott alkertész mellő-zese fölháborító lenne és nem menne olyan simán, amint sokan gondolják.

Elvégre is Stüveg Mihály h. főkertész szak-képzett ember. Tizenkilenc év óta szolgálja a várost és tisztában van a kötelességeivel. Az idei közkertészeti költségvetést már ő állította össze, az idei munkálatokat már ő vezeti, sőt a két utóbbi esztendőben is ő vezette. Tehát képes a főkertészi állás betöltésére, Miért akarják mégis mellőzni? Nyílt, őszinte feleletet várunk és nem aknamunkát.

Tulterhelt diákok.

Nem ujkeletű panasz az, hogy a közép-iskolai diákok tananyaga túlságosan sok. Fejő-désben lévő ifjak képtelenek mindazt megemés-zteni. Ideig-óráig be lehet tanulni, de alig hagyja el az iskolát, néhány év múlva csaknem teljesen elfelejti a sok keserves fáradsággal bevágott tananyagot.

Hogy milyen kevés tudományt visz magá-val a diák az életbe, azt a tanárok magukról tudhatnák legjobban. Fogadást merünk rá aján-lani, hogy nincs egyetlen tanár sem, aki újból le tudná tenni minden tantárgyból az érettségi vizsgát.

De ha tulterheltségről van szó, amit elős-mernek a tanárok is, úgy a felsőker. iskolai tanu-lók panaszkodhatnak a legjogosabban. Panasz-kodhatnak is, de nem a tananyag tömege, hanem a tanárok túlszigorúsága miatt. A sze-gény fiukat rakásra buktatják, holott talán némi elnézést tanusíthatnának irányukban. Hiszen a tanár urak is voltak diákok valaha, sőt őket is megbuktatták annak idején és tudhatnák jól, milyen érzés az, mikor az érettségén, alapvizsgán vagy tanári vizsgán elhasaltatják az embert.

Jogosan panaszkodunk tekintetes szerkesz-tő úr. Elég sajnós, hogy nyilvánosság elé kell lépünk, de más út nincs. Nehéz a mi helyze-tünk. A jövőnkéről van szó, a mire nincsen tekintettel némely tanár úr, aki gyönyörűséget talál abban, ha elbukthat bennünket. Bezzeg az osztrák kereskedelmi iskolákban embersége-sebben gondolkoznak a tanárok, de a miénk virtuskodásnak tartják a buktatást.

Tavaly, ha jól emlékszünk, a német nyelv tulságosan szigorú tanítása ellen kelt ki az ön nagyrebecsült lapja. Nem tudjuk, a cikk tette-e meg hatását vagy más is bele szólt a dologba, tény azonban, hogy azóta az illető tanár urat jobban szeretik tanítványai. Nem azért, mert nem buktat, hanem azért, mert belátja, hogy magyar diákokból német tudósokat nem lehet faragni.

Az idén is akadt buktatni szerető tanár. Nem is egy, hanem kettő. De hát miért buktatnak minden áron? Talán valami nagy dolgot cselekszenek azzal, amiért kitüntérést kapnak? Hogy saját tantárgyaikat jobban tudják, mint mi, az természetes, hiszen ők azt régebb idő óta tanulják mint mi. De más tantárgyhoz már ők sem konyitanak. Annyira, hogy egyik tanár sem állná meg a sarat (a saját szaktantárgyat kivéve) a legrosszabb diákja előtt, ha arra kerülne a sor.

Igy pl. a kereskedelmi számtan és könyv-veltan tanára; tulsokat kíván tőlünk és bárha husz év óta tanítja ugyane tárgyat, mégis mindig a tankönyv van előtte, mikor magyaráz. Engedelmet kérünk tehát. Ha ő sem tudta telje-sen megemészteni a szaktantárgyának anyagát, hogy emészszük meg akkor mi, akiknek azon-felül még 12 tantárgy megemészthetetlen anyagát vagyunk kénytelenek bevenni.

Hogy tulságos sokat követelnek tőlünk, azt a következő eset is bizonyítja. Az idén történt. Hat példát kaptunk kidolgozás végett.

Nagy nehezen el is végeztünk belőle ötöt. No kaptunk is rá olyan szekundát, améért nem fejeztük be mindet, hogy csak könyezett belé a szemünk. A tanár ur könnyen veszi az ilyen dolgot, hiszen ki is jelentette egyszer az osztály előtt, hogy nem bánja, ha az osztálynak kilencz-tizedrésze nem is megy érettségire. Persze a tanár úr rostál, amint mondani is szokta. De addig rostál, amíg csak a pusztá rosta marad a kezében, mert még a szegedi fiúk is el fogják kerülni az intézetet.

Csodálkozunk azon is, hogy az illető tanár ur jótékonyági egyleteknek tagja és egyik szegénysorsu tanulójárunkat volt szive elbuktatni, pedig más tantárgyból nem buktott — de a tandíjmentességét elveszítette e miatt.

Nem annyira buktató ugyan a könyv-veltan tanára, de panaszkodásra ad okot az ő rendszere. A könyvvelten ugyanis feleletet, holott a könyvvelten nem elméleti, hanem gyakorlati tantárgy. A gyakorlat elsajátítására pedig az iskola nem alkalmas. Majd megtanít rá bennünket az élet.

De nem folytatjuk az iskolai dolgokat, csak azt kérdezzük, helyes, okos és illő eljárás-e az élet kapuja előtt buktatni el az ifjút? Nem használ vele az ifjú, se az in-tézetnek, hanem igenis kárt okoz a teljesen ártatlan szülőknek és az ifjaknak is, akik később lépnek a kenyérkeresők sorába, de sokszor kétségbeesésükben elzülnek.

Igy a panasz, mely több diák aláírásával jutott hozzánk. Bizunk benne, hogy megszívleli Perjessy László igazgató ur, akiről tudjuk, hogy nem nyújt segédkezet a tömeges buktatásokhoz, ami kárára lenne az intézetnek is. A rossz diákok korántsem pártfogoljuk mi, de az éret-ségi előtt való túlszigorúságnak sem vagyunk barátai, mert jól tudjuk, hogy az érettségire való készülődés és a hónapokon át való magolás csak sanyargatása a diáknak. Gyakorlati eredménye annak nem volt és nem lesz soha, ellenben a túlszigorúságnak minden esztendőben akadt még áldozata.

Ujdonságok.

— **Az új városháza.** A rövidesség következménye az is, hogy rövid pár esztendő alatt szükség bizonyult és már tényleg oda jutott a város, hogy új fiók-városházat kell építeni, amint azt Pilich Kálmán indítványozta. Az új városháza építését ellenezzük. A kérdés másként is megoldható. Emeljenek a mostani városházára új emeletet és pedig olyképpen, hogy oldalt és hátul két emeletes legyen, a közepe pedig, a közgyűlési terem fölötti része érintetlen maradjon. A második emeleten elhelyezhetők lennének a bérházba telepített hivatalok, míg az adóhivatal számára külön épületet lehetne emelni. A rendőrség szervezete sem maradhat meg mai állapotában, mert a város fejlődésével lépést kell tartani és kerületi kapitányságokra kell osztani. Ez nem is volna maga után személyzetszaporítást. Minden kerületre jutna egy rendőralkapitány, egy rendőrbiztos, egy irnok és egy detektív, azonkívül 8—10 rendőr. Debreczen sokkal kisebb város, mint Szeged, és ott évek előtt a kerületi rendszert léptették életbe.

— **Szeged a német lapokban.** A szegedi paprikahamisítások következtében igen ellenszenves hangú közlemények járnak be az osztrák és német lapokat. Lapunk egyik Grácban időző olvasója elküldötte mutatóba az egyik ottani német napilap legutóbbi számát, amelyben Szegeddel is foglalkozik. A rosszakarót, amely kisugárzik a közlemény minden sorából, csak a hülyesége mulja felül. Ez is mutatja a német napilap alacsony színvonalát.

— **Az iskolakényszer káros.** A tanáron lakó magyarokat nyakra-főre birságol-ják, mert iskolaköteles gyermekeiket nem küldik rendszeren az iskolába. A birság rendszeren behajthatatlan, mert nem lehet megvenni a sze-gény magyaron. Az iskolakényszer káros voltát maguk a tanítók is elismerik. Igen sok gyer-mek nem mehet csikorgó tében a többnyire távol fekvő iskolába, mert nincs meleg gunyája, csizmája. Lelketlenség volna, ha a szülő az iskolába küldené, mert hiszen a halálba ker-

getné vele a tulajdon gyermekét. Az iskola-kényszer következménye az a nagyarányú gyermekhalandóság, amely most is pusztít az alföldi tanyák közt. A nyári iskoláztatás pedig a mi vidékünkön még lehetetlenebb, mert a szegény embernek a gazdaságában szüksége van a gyermekre, akit pásztorkodásra foghat. A téli iskoláztatás megjárna valahogy, de akkor lássa el az isk lakényszert alkalmazó állam me-leg gunyával és csizmával a szegény gyer-mekeket.

— **Uj törvény a városokról.** Ha igaz, amiről hirt adtak a fővárosi lapok, nagyon okos dolog van készülöben; arról van szó ugyanis, hogy a városi törvényhatóságok bizottsági tag-jainak a számát felére leszállítsák. Még ez sok. Szegeden pl. 200 lenne a bizottsági tagok száma, holott elég volna nagyon 100 is, hiszen a közügyekkel igazán még 50 se törődik.

— **Nincs a kórháznak kertje.** A sze-gedi kórháznak nincs kertje. A négy utcára nyíló telek telistele van építve pavillonokkal, úgy, hogy nincs hely, ahol egy férfi, mint a női betegek üdülnének. Ha lehetne is néhány fat elültetni a szűk udvaron, a betegek nem üdülnének ott, mert a Kossuth L. sugárut poros és zaja behatol oia és ez még az egész-séges ember idegzetére is zavarólag hat. Kert nélkül alig van már manapság valamire való kórház, mert a fák árnyéka és a szabad levegő balzsama a betegeknek. Csupán a szegedi köz-kórház III osztályu vaskoronarendes igazgató-jának nem jutott eszébe a kert szükségessége.

— **Tanítóbal.** A dorosmai tanyák állami tanítói szépen sikerült tánczvigalmat rendeztek szombaton este a kiskápolna mellett levő Balog-féle vendéglőben. A kedélyes multság reggelig tartott.

— **Tanulmányút a székely-földön.** A vidéki hírlapíró szövetség évenként 500 kor. tanulmányúti ösztöndíjat alapított, ami édes-kevés, mert bizony még hat hétig sem lehet belőle megélni külföldön. Az idén ifju Móríc Pál, a Debreczen felelős szerkesztője indul tanulmányútra az 500 koronával, de nem kül-földre, hanem a székely vidékekre. Csak helye-selni tudjuk szándékát, mert hiszen — elég sajnós — mi még a saját hazánkat sem ös-merjük eléggé, pedig szebb ország nincs a vilá-gon mi magyar hazánknál. A tanulmányút pedig nem arra való, hogy az újságíró végig csavarogja Olasz vagy Németországot, hanem gyakorlati haszna is legyen utjának. Így pl. Horvátország, Bosznia, Hercegovina, Slavonia, Bukovina teljesen idegen területek a magyar újságírók előtt, pedig nagyon sok magyar test-vérünk sınıylódik ott. Románia szintén ismeret-len terület, pedig százezernél több székely él ott. Ez a kérdés fontosabb ránk nézve, mint a párisi bohémányok, a velencei gondolasok és a müncheni Rathauskeller ismerete.

— **Végeladás, üzletfelosztatás!** Etéle hangzatos címeke alatt törnek egyes üzletem-berek a többiek ellen. A közönség tömegesen tódul az ilyen helyekre, azon hiszemben, hogy potom áron fog vásárolni, holott többnyire a rendes árat adja érte, sőt a legsilányabb porté-kát kapja készpénzért, ami rendkívül nagy hátrány a hitel igénybevételére és a hitel nyuj-tására kényszerített kereskedőre nézve. Itt volna már az ideje, hogy az e réven üzött szedel-gések lehetetlenné tétessenek, mert ez az igazi tisztességtelen verseny.

— **Ujtás a csomagszállítás terén.** A szegedi és környékbeli közönség kényelmére való és érdekét szolgáló intézményt létesít márczius 1-től kezdődőleg a széles körben ismert Perl Mór és fiai szállítási vállalat. Az ujtás a postai csomagszállítás terén nagy eredményt lesz hi-vatva elérni. A kontinens összes forgalmasabb helyein Hirsch-posta név alatt ösmeretes e vál-lalat, de hazánkban csak Bpsten teljesítette áldá-sos működését a közforgalom lebnyolítása kö-rül. Az új vállalkozás sokféle előnye közül a következőket említjük ki: nem kell fuvarleve-letet vásárolni és miután a szállító cég háztól házhoz szállítja csomagokat, a kézbesítési és küldési díjakat megtakarítja a közönség, pusztán a vasuti szállítási díjat kell megfizetni. Egé-

szen természetes, hogy a szállítás csupán annyi időbe kerül, mint a rendes postai szállítás. A szállításnak nem kell azonban utána járni, ami lényegesen időmegtakarítás. Mindezeknél fogva melegen ajánljuk a közönség figyelmébe a Perl Mór és fia cég ezen új vállalkozását és az általuk bevezetett szállítási módot. A vállalkozó cég egyelőre 80 állomást létesített Magyarorszag városaiiban, de Bécsbe is közvetit szállitmányokat, a forgalom emelkedése következtében pedig újabb állomásokat is létesíteni fog. A vállalatot igénybe veheti a környék lakossága is. Az új szállitási vállalat tarifáját és a szükséges módozatokat, úgy szintén szállitási táblázatait lapunk legközelebbi számanak hirdetési rovatában fogjuk közölni.

— **Az ügyvéd szabadjegye.** A vasuti szabadjegyekkel üzött visszaéléseknek nem utolsó módja az, amelyet dr. Szabó József miskolczi ügyvéd követett el, visszaélvén a „Borsodmegeyi Lapok” munkatársa címével. A dologból országos botrányt csaptak a valóságos hírlapírók kárára, pedig egyszerű a dolog. A svihákoskodó fiskálist czimbitörlesztés, hatóság félrevezetéséért és hamisításért kellene csupán följelenteni. De a legjobb volna a dologgal hallgani, hiszen köztudomasulag igen sok nem ujságírónak van szabadjegye, míg az igazi ujságírók nagy tömegének nincsen. A leghelyesebb volna a rendőri ellenőrzés behozatala.

— **Bevádolt végrehajtó.** Megirtuk, hogy Racz János külterületi közigazgatási végrehajtó ellen a főispán előtt panaszt tettek, hogy községi bírósági ügyekben a végrehajtás foganatosításakor tuvardíjat számít föl. A végrehajtó kérte a fuvardíj megállapítását, de a polgármesteri hivatal 1267/1902. sz. a. végzésével elutasította az 1879. XXII. t.-cz. 85. §. alapján. Ezzel szemben azonban a községi bíróság 20 koronáig a végrehajtásoknál két, azonfelül 40 koronáig a végrehajtásoknál négy korona fuvardíjat állapított meg, illetve megengedte, a végrehajtónak, hogy annyit felszámíthasson.

— **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termelést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

— **Tizenöt évi készülődés után.** A szegedi rendőrségnek még ma sincs szolgálati szabályzata, pedig a belügyi kormány által jóváhagyott régi szervezeti szabályzat egyenesen utasította annak elkészítésére a főkapitányt, aki 15 év alatt nem ért rá azt elkészíteni. Végre a minap *Pillich* Kálmán kérdést intézett az iránt a tekintetes tanácsához a közgyűlésen. A tanács megnyugtató választ adott, hogy t. i. már készül. No és Pató Pál uraimék, akik a köztörvényhatósági bizottságban ülnek, tudomásul vették a választ, amely egyenes beösmérese a főkapitány évtizedes hanyagságának és mulasztásának. Mi ezt már évek óta hangoztattuk és szellőztettük és kisül, hogy ma sincsen a rendőrségnek szolgálati szabályzata, ami nélkül jó rendőrség el sem képzelhető. Igazán birkatülelem kell hozzá, hogy ilyen botrányt is elnézzenek. Mert az már mégis sok, hogy 15 év alatt nem ért reá a főkapitány az elkészítésére, holott bármelyik ügyesebb közrendőr is elkészítené két óra alatt. Hát mit csinált a főkapitány 15 esztendő alatt, ha még ezt se tudta elkészíteni? Hogy valami nagyon sohasem erőltette meg magát, azt tudjuk, mert hiszen az irását az aláírásán kívül senki sem ösmeri. Az is olyan girbe-gurba szarkaláb, hogy olvasni sem lehet. És mégis akadnak, akik méltatlankodnak azon, ha a rendőrséget támadják a lapok.

— **Terjed az aszfalt.** A vidéki városok haladásának egyik főfeltétele az aszfalthálózat terjedése és a jó közlekedési eszközök. Sajnos, mi hátra vagyunk ebben is. A temesmegyei Vinga községben is több az aszfaltut, mint a palotas Szegeden. Az idén a Kossuth Lajos-sugárut járdáit látják el aszfaltburkolattal, holott kívánatos volna, ha az összes sugár és körutak járdáit már most ellátnák aszfaltburkolattal. Igazán csodálatos, hogy a hatóság nem kezdeményezője az aszfaltozásnak, sőt talán a Kossuth Lajos-sugárut aszfaltozására ötven év

mulva sem került volna a sor, ha a rókusi háztulajdonosok nem kezdeményezték volna. Mint értesülünk, újabban a Tisza Lajos köruti háztulajdonosok akarják szorgalmazni az aszfaltozást. Mi azonban sokkal fontosabbnak tartanánk a Boldogasszony-sugárut aszfaltozását, mert az a vasuti állomáshoz vezet.

— **Dalárda-közgyűlés.** A szegedi dalárda fölvo évi márczius hó 8-án délelőtt 1/2 11 órakor a városi zeneiskola énektermében tartandó rendes évi közgyűlésére az alapító, partoló és működő tagjait ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség. Tárty: évi zárómadás, tiszttuítás, stb

— **Gyűjtünk vagyont!** A vagyongyűtésnek legkönnyebb és legbiztosabb módja az, ha valaki a Bankegyesület mint szövetkezetenél Szegeden egy üzletrészt vált és magál heti egy korona befizetésre kötelezi. E csekély heti befizetéssel egy évtársulati tartamon át 312 koronát gyűjt össze a szövetkezeti tag és a szövetkezet üzletnyereményében részes. Az intézet értékes sorsjegyeiben is részesek a tagok, melyek két millió koronáig terjedhető nyereményeket hozhatnak. Tagoknak engedélyez olcsó s előnyös kölcsönöket személyhitel címén, valamint jelzálogkölcsönöket heti egy korona törlesztésre. Az osztálysorsjáték sorsjegyeinek eladásával is foglalkozik a szövetkezet. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a Bankegyesület mint szövetkezet saját irodájában Szegeden, a Deutsch-Erdélyi-féle palotában, a Kass kávéházzal szemben délelőtt 9 órától 1 óraig.

Dr. Egressi Lajos

szpecialista gyermekorvos,

a Stefánia-gyermekkorház v. rendelő segédorvosa

rendel: d. e. 10—12-ig,
d. u. 2—4-ig

Kelemen-utca 5. sz., Krikkay-féle ház.

Vásári látványosságok.

Köztudomásu dolog, hogy a nagy vásáron a nép mulattatására különféle formájú és színű bódékban néhány fillérért mutogatják a mindenféle nézivalót, azonkívül vannak szórakozás céljából kör- és köthinták. A mulattatásban nem találók okot a panaszra, de igen az egyes nemek minőségében. Az u. n. panorámákban többnyire visszataszító, rettenetes, csak a külső hatást hajhászó jeleneteket ábrázolnak, néha oly kivitelben, hogy az a nézőben nem szórakozást, hanem undort idéz elő, ott van p. o. Frigyes porosz trónörökös gégeoperálata, Stuart Mária lefejeztetése, az első keresztények kiroztatásai, vadállatok általi szétépetései, a spanyol inkvizició véres erőszakoskodásai stb.

Ez szerintem kifogásolni való, mert ha megengedtetik, hogy az alsó néprétegek olcsó pénzért mulathassanak, szerintem ennek akként kellene történni, hogy egyuttal neveltessenek és oktattassanak. Ha a nehéz orvosi operációk nem tartoznak a szakavatatlan szemek elé, nem való az panorámába sem; ha a kivégzések a valóságban nem tartoznak a közönség látivalói közé, akkor a nézőbódékban sem tartoznak ahhoz; mert képzeljük csak el, hogy az az egyszerű emberben, aki teljes életében a saját kis küszöbén kívül nem lát egyebet, mily benyomást gyakorolnak az ily látványosságok; igen, mert az ő látköre korlátolt és nem bírja a lelke azt filozofiát, hogy az ily undort keltő dolgokat megeméssze, ebből aztán az lesz, hogy oly következtetéseket von a világról, melyek egyáltalában nem, vagy csak egyes ritka esetekben léteztek és oly világnézet fogamzik agyában, hogy ő tulajdonképen a világról semmit sem tud, mert a mint a komédia „mutatja”, bizony még egyéb dolgok is történnék; mivel azt, hogy ezek a dolgok ezelőtt néhány száz vagy ezer évvel történtek, vagy hogy az orvosi remeklés akart lenni, annak az operált életének megmentésére, azt nem látja, nincs arról tuda-

mása, ő csak látja a rideg tény ábrázolását és legfeljebb azt hallja, hogy az ebben és ebben az országban történt.

Szerintem e látványosságok helyett sokkal épületesebb dolgokat kellene a népnek előadni, mint a minők p. o. a hazának és különféle országok látképei, amiket stereoskop felvételekkel lehetne bemutatni, hozzá aztán még népszerű előadásokat kellene tartani.

Miért nem másolták a Feszty Magyarok bejövételét kisebb keretekben, amely pompás látivalót képezne, ha már kiengedték vinni a külföldre? Azonkívül a történelemnek mennyi érdekes mozzanata van, ahol nem éppen csak a rémes teszi a látivalót érdekessé!

Kellő magyarázatok mellett bizony jobban művelődne a vasári nép, mint az eddigi látványosságokból. Ha az alsóbb néprétegektől kívánnak sima, szelid lelkitulajdonságokat, hárítsák el mindazt, ami annak fejlődését megakadályozza, megzavarja.

Az embertörpítés.

Az állatok és növények törpítése nem ismeretlen dolog nálunk sem. A kertészek jól értenek a fák és növények törpítéséhez, bar e tudomány hazája Japán, ahol öt hat négyszögölnyi téren egész kertcskéket csinál a japán kertészeti művészet. Bámulatos dolog, hogy törpíti el a fenyőt, a tölgyet, a palmat a japán kertész.

Maga a japán nép is törpe. A legmagasabb ember is alig másfél méter magas. Sokan azt mondják, hogy a japán nép önmagát törpítette el. Van is monda róla, amely szerint nagyon elszaporodott a japán nép és nem tudott megélni. Tudós emberek foglalkoztak akkor a kérdéssel és ők ajánlották a nép eltörpítését, ami meg is történt.

Ujabban Afrika belsejében fedeztek föl ilyen eltörpült négetörzset, amely az őserdők lakja.

Európában sem volt ismeretlen az embertörpítés a középkorban. Fejedelmek és főurak rendszeren tartottak maguknak ilyen törpéket, sőt egész családokat.

Nemzetgazdasági szempontból talán pár évezred mulva fontos dolog lesz ez a tudomány. Mert ha ilyen arányban fog szaporodni az emberiség, mint mostanában, hovatova kevés lesz a föld és akkor vagy kisebbre kell szabni a gyomrot, vagy pedig leöldösni az ember-fölösleget.

Az embertörpítés nem ismeretlen dolog nálunk sem. Vannak falvak, ahol mindig van néhány törpe. Így a szomszéd Tápé községben emberemlékezet óta mindig akad törpe, hol egyik, hol másik családban. Mondják, hogy egyes öreg asszonyok ma is értenek az embertörpítéshez. Hogy ez nem mese, élő tanuk bizonyítják.

Igen érdekes volna kifürkészni a mesterséges embertörpítéseket, ami ismeretlen az orvosi tudomány előtt.

Mi hír a megyéből.

Az uradalom után több ezer szegény munkás él, ha ugyan a tengődést életnek lehet nevezni. A téli sanyargás után nem sokára kezdetét veszi a tavaszi munka, de a Pallavicini-uradalomban olyan csekély a napszám, hogy a megye munkásnépe más vidéken keres munkát.

Dorosmán a függetlenségi kör március 15-én délután közgyűlést tart, este pedig a sajtószabadság emlékűnnepét üli a Balog-féle vendéglőben. Az ünnepi beszédet Rostkowitz Arthur tartja. — A népkör a sajtószabadság emlékűnnepét március 22-én tartja. Az ünnepi beszédet dr. Kelemen Béla országgyűlési képviselő fogja tartani. — Az állami népiskolai tanterületben dúló viszálykodásnak, mint azt annak idején megirtuk, Pák Sándor tanító volt az oka. Az ellentétek azóta valahogy elsimulnak, de a békebontó is elvette a büntetését, mert a tanítótársai az érintkezést vele megszakították.

Csongrádon a sajtószabadság emlékűnnepén iktatja be az új plébánost, Porubszky Józsefet, gróf Csáky Károly püspök.

Kisteleken a sajtószabadság emlékűnnepét fényesen ünnepli meg a polgárság. Délelő

istentiszteletet tart Várossy Gyula v. orsz. képviselő, ünnepi beszédet pedig dr. Kelemen Béla, a tápéi kerület szeretett követe, akinek tiszteletére a függetlenségi kör disztrakomát rendez.

Horgoson nagy örömet kelt az a rágalmazási pör, amelyet Rostkovicz Arthur és társai indítottak Burg Dénes, mint a tiszavirág-életű Rohonczy-párt hivatalos közlönyének volt kiadója ellen.

Irodalom, színház.

Fuzstaszer. A tápéi kerület függetlenségi és 48-as pártjának hivatalos közlönye e hónap közepén a sajtószabadság emléknapján fog megjelenni.

Bója Mariska szegedi színésznővendék február 24-én mutatkozott be nagy közönség előtt Budapesten, a józsefvárosi demokrata kör hangversenyén, ahol a kisasszony mindjárt első bemutatkozása alkalmával sikert aratott. A kisasszony já ékáról különben a fővárosi lapok dicsérőleg emlékeznek meg. Így a többek közt a „Pesti Napló” a következőképp írt: „A hangverseny első száma Bója Mariska szavalata volt és a Bakfis-monológot adta elő szubtilis művészetrel és rendkívül bájos hanghordozással. A kisasszony, aki határozottan művészi tehetség, Dóczi Csók-jának monológjával köszönte meg a lelkes fogadtatást.”

Innen-onnan.

(Nix dájós.)

Lapunkat bécsi, berlini és egyéb hirdetési irodák megkeresték ékes németnyelvű levelekkel néminemű hirdetések irányában. Mi vissza-küldtük a szíves megkeresést és ráirtuk:

— Nix dájós.

Mar el is felejtettük a német sógort, midőn most ismét fölkeresett bennünket. Nagy bámulatunkra magyarul íródott a levél és szörnyen mentegetődzött benne a német, hogy így, meg úgy, azt hiték, hogy olyan városban, ahol Schulhof és Engel nevű urak a lapkiadók, okvetlenül tudnak németül. Együttal küldött a német sógor egész csomo hirdetést azon ígérettel, hogy ennyit és ennyit fog fizetni...

Miután nagyon messze van tőlünk a német sógor, megírtuk, hogy a hirdetéshez mellékelje a díjat is.

(Mért nem nősül a Kukacz?)

Nagy ritkaság, ha a cigány agglégény marad. Kukacz, a jeles szegedi primás ezen ritkaságok közé tartozik. Nem nősült meg, pedig már a tarkóján erősen ritkul a haj.

— Hát mért nem nősülsz? — acsakodtak vele mulató társaságban.

— Még várok.

— Talán csak nem vársz valami nagy szerencsére?

— Ki tudja.

— Hát csakugyan megirigyelted a Rigó Jancsót?

Kukacz gunyosan mosolygott.

— Hát az is szerencse? Mikor Párizsban játszottam, minden nap tíz olyan is kerülgetett, de rendes cigány nem adja össze magát az olyannal, csak vályogvető vagy böghordozó.

— Hát már te királynénál alább nem is adod?

— Nem bizony. Higyjétek el pajtas, hogy az én szeretőm Párizsban valóságos csaszárné volt.

— No és ki?

— Hát pajtas az afrikai szerencsenyászárnak a felesége, a ki a függőjét is az orralikában hordozta...

(Az amerikai kaland.)

Ez meg már Erdélyi Kálmán kis bögsőseivel esett meg Amerikában. A banda a Delmonikában játszott, ahol valami dúsgazdag hölgy nap után hallgatta az édes-bús magyar nótát.

Egyszer a milliomos hölgy elhívta a palotájába a kisbögsőt, akinek ezennel átadjuk a szót.

— Ettem-ittam és nedegiltem. Már nagyon soká elidőztünk és menni akartam, de a milliomos asszonyság nem engedett. Lehúzza a gyémántos gyűrűt az ujjáról és ráhúzza az enyimre, az én gyűrűmet pedig a magáéra húzza. Hiába mond-

tam, van már nékem feleségem, nem tágitott. Erővel ott fogott éjszakára. Sose felejttem el. A hideg ráz ha rá gondolok. Először levette a haját. Olyan volt a feje, mint a tenyerem. Aztán kiszedte a fogát, lekapcsolta a lábszárát, aztán a két didit, huh!

— Hát aztán...

— Másnap kilelt a hideg, pajtas és irtam a feleségemnek, hogy gyűjön utánam, mert elvisz a Devla.

Ilyen kalandja akadt az új világban az Erdélyi Kálmán kisbögsősenek.

Szerkesztői üzenetek.

Több diák. A szerkesztővel a délutáni órák után is lehet beszélni.

Bortermelő. Szegeden és a vidéken legalább 10.000 hektoliter bor hever még a pinczékben és várja a vevőt.

Megérkezett a s először látható Szegeden, a Szent-István-téren a mai naptól csak rövid ideig ujonnan atdolgozott és 1900. Párisban a Grand Prix el kitüntetett Phono-Kinematográf,

mely Európa nagyobb városait beutazva, mindennél a nagyérdemű közönség b. érdeklődését kiérdemelte.

500 izzólámpa és 6 izzólámpa villanyvilágítással!

HELYÁRAK:

Zártszék 80 f., I. hely 60 f., II. hely 40 f., III. hely 30 f.

— **Ma, hétfőn este urak előadása.** —

Előadások naponta d. u. 5 órától 9-ig óránként, vasár- és ünnepnap 2 órákor kezdődnek.

A szegedi n. é. közönség becses pártfogását és számos látogatását kéri

kiváló tisztelettel **Narten György,**
tulajdonos.

Villanyfejlesztés a saját 20 lóerejű gőzgéppel!

Szőlőkarók

tölgyfa, hasított, legjobb minőségben és minden kellendő hosszúságban és erősségben kaphatók

WOLFNER S. cégnél

Budapest, V. Dráva-utca 16.

Pályázati hirdetmény.

A szeged-csongrádi takarékpénztár tulajdonát képező Széchenyi-tér és Takaréktár-utca sarkán levő háza felépítményének, illetve összes anyagának megvételére és lebontására, valamint az anyag elhordására ezennel pályázat hirdettetik.

Erre vonatkozó ajánlatok f. évi márczius hó 10-ig nyújtandók be alulírt igazgatóságához, ahol a részletes feltételek megtekinthetők és kivánságra a pályázóknak kiadatnak.

Szeged, 1903. február 21-én.

A szeged-csongrádi takarékpénztár igazgatósága.

Boreladás.

100 hektoliter 1901. évi, 200 hektoliter 1902. évi termésű bor nagyban és kicsinyben eladó.

Tudakozódhatni:

Tajthy Kálmán

földbirtokosnál

Kiskundorosmán.

Hölgyek figyelmébe!

A női szépség legfőbb kelléke

a szép arcz, a dus hajzat és tiszta fogak.

Hogy ez meglegyen, használtassék az arcbőr ápolására legkiválóbb készítmény, az elegáns hölgyek kíválóan kedvelt szépitőszere:

az orgona-crém

Minden eddig készített szerek között a legkitünőbb készítmény, mivel nem zsiradék. Kis tégely 1 kor., nagy 1 kor. 60 fill., szappan 70 fill., poudér 3 színben kis doboz 1 kor., nagy 2 korona.

Hajhullás ellen és hajkorpa elmulasztására, mint hajnövést előmozdító szer, legmegbízható a dicsérő **le-bojtorján hajszesz,** velekkel kitüntetett **Chinin hajviz** ára 1 korona 20 fill. **Tanno Chinin Pomade** ára 1 korona 20 fill. **A fogak tisztán és ép állapotban tartásához** legjobb a **Szalicyl-fogviz,** ára 1 kor. 20 fill. és **Mentha Fogpor,** ára 1 kor. Mind e szerek egyedül valódi minőségben kaphatók

Barcsay Xároly gyógyszerárban

Szeged, zöltség-piacz, Széchenyi-tér 12. szám.

Wertheim szekrényt

keresek megvételre 70—80 koronáért. Az ajánlatokat kérem e lap kiadóhivatalába levélben küldeni B. G. címre.

Lengyel Lőrincz

cs. és kir. udvari butorgyáros

Ujonnan, modern berendezett műasztalossága.

SZEGED, Vadász-utca 2. sz.

Elvállal a legjutányosabb ár mellett kizárólag szolid kivitelben, előadott vagy saját tervek szerint egyes butorok vagy egész berendezés készítését. Klauzál-téri fényesen berendezett butor áruházában pedig kész butorokból állandó kiállítás van.

Tartalékos tiszt urak

egyenruha szükségleteiket és át-alkatásukat a **legjobban és legolcsóbban** szerezhetik be o o o o

NEMES L. és TÁRSA

egyenruházati intézetében

S Z E G E D E N.